

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 mai

Seria I, Anul XXXI, Nr. 11 (368), 2024

ÎNTÂLNIREA EPARHIALĂ A COPIILOR

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3; *Sub semnul speranței* - Comunicatul Conferinței Episcopilor Catolici din România - pag. 4-5; Mesajul Preafericitului Părinte Cardinal Lucian la deschiderea sesiunii Conferinței Episcopilor Catolici din România - pag. 6; Mărturia Preasfinției Sale Virgil Bercea la 25 de ani de la vizita Papei Ioan Paul al II-lea în România - pag. 18-19.

Ambasadorul agreat al Sfântului Scaun în România

Luni, 29 aprilie 2024, a sosit la București Excelența Sa, Mons. Giampiero Gloder, Nunțiu Apostolic agreat pentru România și Republica Moldova. Mons. Giampiero Gloder, Arhiepiscop titular de Telde, a fost numit de către Papa Francisc la data de 23 februarie 2024 în calitate de Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova.

Excelența Sa Giampiero Gloder a fost întâmpinat la Aeroportul Internațional „Henri Coandă” (Otopeni) de către Excelența Sa Mihai Sîrbu, Directorul Direcției Protocol din cadrul Ministerului Afacerilor Externe al României, Excelența Sa Botond Zákonyi, Ambasadorul Ungariei și Vice Decan al Corpului Diplomatic, Mons. Tuomo T. Vimpari, Însărcinat cu afaceri a.i. al Nunțiatului Apostolic. Din partea Bisericii Catolice au fost prezenți ÎPS Aurel Percă, Arhiepiscop Mitro-

polit romano-catolic de București și Vicepreședinte al Conferinței Episcopilor din România; ÎPS Gergely Kovács, Arhiepiscop romano-catolic de Alba Iulia; PS Mihai Frățilă, Episcop greco-catolic de București și Părintele Francisc Ungureanu, Secretar General al CER.

Nunțiu Apostolic agreat în România și Republica Moldova, Mons. Giampiero Gloder, s-a născut în Asiago, Italia în 1958 și a fost hirotonit preot în 1983. După studii de teologie dogmatică, a intrat în serviciul diplomatic în 1993. Cariera diplomatică a Mons. Gloder a cuprins posturi în Guatemala și în cadrul Secretariatului de Stat al Sfântului Scaun. În 2013, a fost numit Președinte al Academiei Pontificale Ecclesiastice și Arhiepiscop titular de Telde. Papa Francisc l-a consacrat episcop în același an. Serviciul adus Bisericii de către Mons. Gloder a continuat cu numiri în Congregația pentru Evanghelizarea Popoarelor și în calitate de vicecamerlengo al Sfintei Biserici Romane (2014). În 2019, Mons. Gloder a devenit Nunțiu Apostolic în Cuba, misiune pe care a îndeplinit-o până la numirea ca Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova (februarie 2024).

Arhiepiscopul Gloder este licențiat în drept canonic la Universitatea Pontificală Sfântul Toma din Aquino și doctor în teologie dogmatică al Universității Pontificale Gregoriana. Pe lângă limba maternă italiană, vorbește franceză, engleză și spaniolă.

Funcția de Nunțiu Apostolic în România era vacantă din 13 aprilie 2023, după încheierea misiunii Excelenței Sale Mons. Miguel Maury Buendía, în prezent Nunțiu Apostolic în Marea Britanie.

Nunțiu Apostolic este reprezentantul diplomatic permanent al Sfântului Scaun pe lângă un Stat, adică șeful misiunii diplomatice. Conform normelor Dreptului internațional aprobate prin Convenția de la Viena din 1961, Nunțiu Apostolic are rangul de ambasador extraordinar și plenipotențiar, cu aceleași prerogative ca ale ambasadorilor oricărui alt Stat. În România, Nunțiu Apostolic este și Decanul Corpului diplomatic.

Pr. Francisc UNGUREANU
Secretar General CER

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Mihaela Caba-Madarasi, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Maria-Mirela Filimon, Eugen Ivuț, Ioan Moldovan, Silvia Pantiș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it;
Tel: 0722.450.013

Abonamente și difuzare: Claudiu Boda

Magazin "Sfânta Tereza"

Str. Ep. Mihai Pavel nr. 4

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Citirea Scripturii și ascultarea Spiritului Sfânt

19.05.2024

Iubiți frați și surori, sărbătoare frumoasă de Rusalii, bună ziua!

Astăzi, în solemnitatea Rusaliilor, celebrăm coborârea Spiritului Sfânt asupra Mariei și asupra apostolilor. În Evanghelia de la Liturghie Isus vorbește despre Spiritul Sfânt și spune că El ne învață „tot ceea ce a auzit” (cf. Ioan 16,13). Dar ce înseamnă această expresie? Ce a auzit Spiritul Sfânt? Despre ce ne vorbește? Ne vorbește cu cuvinte care exprimă sentimente minunate, precum afectul, recunoștința, încrederea, milostivirea. Cuvinte care ne fac cunoscut un raport frumos, luminos, concret și durabil cum este Iubirea veșnică a lui Dumnezeu: cuvintele pe care și le spun Tatăl și Fiul. Sunt tocmai cuvintele transformatoare ale iubirii, pe care Spiritul Sfânt le repetă în noi și pe care ne face bine să le ascultăm, pentru că aceste cuvinte fac să se nască și fac să crească în inima noastră aceleași sentimente și aceleași propuneri: sunt cuvinte rodnice.

Pentru aceasta este important să ne hrănim în fiecare zi din cuvintele lui Dumnezeu, din cuvintele lui Isus, inspirate de Spiritul. Și de atâtea ori spun: a citi o bucată din Evanghelia, a avea o Evanghelia mică, de buzunar și a o purta cu noi, profitând de momentele favorabile. Preotul și poetul Clemente Rebora, vorbind despre convertirea sa, scria în jurnal: „Și cuvântul a redus la tăcere vorbăriile mele!” (Curriculum vitae). Cuvântul lui Dumnezeu reduce la tăcere vorbăriile noastre superficiale și ne face să spunem cuvinte serioase, cuvinte frumoase, cuvinte bucuroase. „Și cuvântul a redus la tăcere vorbăriile mele.” A asculta cuvântul lui Dumnezeu face să tacă vorbăriile. Iată cum să dăm spațiu în noi glasului Spiritului Sfânt. Și apoi în Adorație – să nu uităm rugăciunea de Adorație în tăcere -, în special cea simplă, tăcută, cum este Adorația. Și acolo să spunem înăuntrul nostru cuvinte bune, să le spunem inimii pentru a le putea spune celorlalți, după aceea, unii pentru

ceilalți. Și astfel se vede că vin din glasul Mângâietorului, al Spiritului.

Dragi surori și frați, să citim și să medităm Evanghelia, să ne rugăm în tăcere, să spunem cuvinte bune, nu sunt lucruri dificile, nu, le putem face toți. Sunt mai ușoare decât să insultăm, să ne înfuriem... Și atunci ne întrebăm: Ce loc au aceste cuvinte în viața mea? Cum pot să le cultiv, pentru a fi mai bine în ascultarea Spiritului Sfânt și a deveni un ecou al său pentru ceilalți? Maria, prezentă la Rusalii cu apostolii, să ne facă docili la glasul Spiritului Sfânt.

După *Regina Caeli*, Sfântul Părinte a spus:

Iubiți frați și surori! Spiritul Sfânt este Cel care creează armonia, armonia! Și o creează pornind de la realități diferite, uneori chiar conflictuale. Astăzi, în sărbătoarea Rusaliilor, să îl rugăm pe Spiritul Sfânt, Iubire a Tatălui și a Fiului, ca să creeze armonie în inimi, armonie în familii, armonie în societate, armonie în lumea întreagă; ca Spiritul să facă să crească și comuniunea și fraternitatea între creștinii de diferite confesiuni; să dăruiască guvernanților curajul de a face gesturi de dialog, care să conducă la încetarea războaielor. Multele războaie de astăzi: să ne gândim la Ucraina – gândul meu se îndreaptă îndeosebi la orașul Harkov, care a suferit un atac în urmă cu două zile; să ne gândim la Țara Sfântă, la Palestina, la Israel; să ne gândim la atâtea locuri unde sunt războaie. Fie ca Spiritul Sfânt să îi facă pe responsabili națiunilor și pe noi toți să deschidem porți de pace.

Exprim recunoștința mea pentru primirea și afectul veronezilor, ieri: au fost bravi veronezii! Mulțumesc, mulțumesc! În mod deosebit mă gândesc la închisoarea din Verona, mă gândesc la deținutele, la deținuții care mi-au mărturisit încă o dată că în spatele zidurilor unei închisori palpită viață, umanitate și speranță. Spre întregul personal din penitenciar, și îndeosebi spre director, dr. Francesca Gioieni, se îndreaptă sincerul meu „mulțumesc”. Vă salut pe voi toți, pelerini din Roma și din diferite părți ale Italiei și ale lumii. Îndeosebi salut pe cei Timor-Leste – voi merge să vă vizitez în curând! -, pe cei din Letonia și din Uruguay; precum și comunitatea paraguayana din Roma, care o sărbătorește pe Virgen de Caacupé, și Misiunea catolică portugheză din Lucerna.

Salut tinerii Neprihănitei; salut surorile care sunt acolo, brave! Salut credincioșii din Benevento, Porto Azzurro și Terracina și Institutul „Caterina di Santa Rosa” din Roma. Urez tuturor duminică frumoasă. Vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

Sub semnul speranței

Speranța a fost un numitor comun al discuțiilor de la întâlnirea episcopilor romano-catolici și greco-catolici din România, reuniți la Oradea în perioada 13-15 mai 2024, pentru sesiunea plenară de primăvară a Conferinței Episcopilor din România (CER). Întâlnirea a fost găzduită de Episcopia Romano-Catolică de Oradea și a fost condusă de Înalt Preasfințitul Aurel Percă, Arhiepiscop Mitropolit de București și Vicepreședinte CER.

La inaugurarea lucrărilor a participat și Arhiepiscopul Giampiero Gloder, Nunțiu Apostolic agreeat, care a și prezidat Sfânta Liturghie de deschidere din Catedrala romano-catolică, și Monseniorul Tuomo Vimpari, însărcinat cu afaceri a.i. al Nunțiatului Apostolic în România și Republica Moldova. Sfânta Liturghie din 13 mai și procesiunea în cinstea Sfintei Fecioare Maria de la Fatima au avut ca intenție implorarea păcii în lume. În ziua următoare, Arhiepiscopul Aurel Percă a prezidat Sfânta Liturghie concelebrată cu toți episcopii și a binecuvântat orga restaurată din biserica catolică din Cetatea Oradiei. La această celebrare au asistat și Dl. Ciprian Olinici, Secretar de Stat pentru Culte, precum și reprezentanți ai comunității locale. În ultima zi a întâlnirii, Episcopul greco-catolic de Cluj-Gherla, PS Claudiu Pop, a prezidat Sfânta Liturghie concelebrată cu toți episcopii în biserica parohială din Haieu – Băile 1 Mai, în amintirea vizitei de acum 25 de ani a Sfântului Papă Ioan Paul al II-lea. Cu această ocazie, PS Virgil Bercea și PS László Böcskei au sfințit icoanele episcopilor greco-catolici martiri Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu și Iuliu Hossu, precum și a lui Vladimir Ghika, preot martir.

În centrul discuțiilor CER s-au aflat mai multe evenimente din viața Bisericii, toate sub semnul speranței. Documentul de sinteză a drumului sinodal al Bisericii Catolice din România, care vine ca răspuns la documentul reuniunii Sinodului de la Roma, a fost redactat întocmai sub semnul speranței. La toamnă va avea loc a doua sesiune a reuniunii sinodale la Roma,

unde vor participa aceiași trei episcopi din România: ÎPS Gergely Kovács, Arhiepiscop romano-catolic de Alba Iulia, delegat CER; PS Cristian Dumitru Crișan, Episcop auxiliar de Alba Iulia și Făgăraș, delegat al Preafericirii Sale Lucian Cardinal Mureșan, Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice, și PS Iosif-Csaba Pál, Episcop romano-catolic de Timișoara, numit membru al Sinodului de către Papa Francisc.

„Cei care speră în Domnul merg fără să obosească!” (cf. Is 40,31) este mottoul Întâlnirii Naționale a Tineretului Catolic (INTC) din România organizată de Arhiepiscopia de Alba Iulia și Făgăraș la Cheile Grădiștei între 4-7 septembrie 2024. Episcopii au fost informați de stadiul pregătirilor și îi încurajează din toată inima pe tineri să participe la acest eveniment așteptat deja de mulți ani. Speranțele tinerilor, manifestate la astfel de întâlniri, sunt motorul vieții comunităților din care fac parte.

„Spes non confundit”, „speranța nu înșală” (Rom 5,5) este titlul Bulei de convocare a Jubileului Ordinar al Anului 2025. Episcopii au însoțit, în spiritul anului dedicat rugăciunii, pregătirea pentru Anul Sfânt care va începe la Roma pe 24 decembrie 2024, prin deschiderea Porții Sfinte la Bazilica Sfântul Petru din Vatican, și în fiecare dieceză și eparhie pe 29 decembrie 2024. Anul de har care le este propus tuturor creștinilor va vedea multe evenimente la Roma până pe 6 ianuarie 2026, iar la Catedralele din lumea întreagă, până pe 28 decembrie 2025. Toate acestea au fost subiect de discuție pentru ierarhii catolici din România.

Tot în spiritul speranței unei eficiențe sporite în activitățile CER au fost reorganizate comisiile, urmând ca această reorganizare să aibă efect de la următoarea Sesiune Plenară, când va fi votată și componența comisiilor. Activitatea celor 19 comisii actuale ale CER este redistribuită acum în 10 comisii, fiecare sub responsabilitatea unui episcop, reorganizare care corespunde noilor exigențelor interne și interpelărilor de la Vatican

(continuare în pag. 5)

Îndemn pentru anul electoral 2024

Dragi frați și surori!

Alegerile care urmează ne îndeamnă să conștientizăm rolul nostru în modelarea viitorului comunităților noastre. Trebuie să îmbrățișăm și în mod public valorile prin care comunitatea creștină se dezvoltă și crește.

Vă îndemnăm să fiți deschiși spre candidații care, cu vigoare și angajament înnoit, doresc să servească unitatea în lumina învățurii Evangheliei, în favoarea păcii și a democrației.

Să reflectăm cu seriozitate la cei care ne-au reprezentat sau ne pot reprezenta și care se implică în dezvoltarea și construirea societății, care promovează binele comun, valorile morale, sănătatea, educația, oportunitățile economice, cultura și prezența religioasă în viața socială.

Vă îndemnăm, aşadar, să participați la vot, știind că „în creștinism, măsura întregii gândiri politice este demnitatea omului dată de Dumnezeu” (DOCAT 196). „Mandatul nostru, în calitate de catolici, este de a transforma societatea într-o civilizație a iubirii. Este important ca și catolicii să contribuie în mod responsabil pentru a se asigura că pozițiile bune prevalează și au șansa unui vot majoritar.” (DOCAT 319)

Puterea Duhului Sfânt să ne ajute să servim comunitatea noastră cu perseverență și curaj. Această slujire să ne poată conduce la un viitor fericit în beneficiul tuturor fraților și surorilor noastre și al întregii lumi.

Cu arhierească binecuvântare,

Episcopii catolici din România
Oradea, 15 mai 2024

(urmare din pag. 4)

și alte Conferințe Episcopale sau instituții ecleziale.

Cu această ocazie, cu speranța că activitatea Acțiunii Catolice din România va continua în comunitățile noastre, ierarhii catolici au numit noul Asistent spiritual general în persoana Pr. Cristian Vladimir Langa, din Eparhia de Cluj-Gherla, și au confirmat alegerea președintelui în persoana D-rei Codruța Fernea. De asemenea, la cererea PS Virgil Bercea, a fost numit Pr. Marian Blaj, din Arhiepiscopia Romano-Catolică de București, pentru coordonarea Oficiului pentru Pastorația Tineretului din cadrul CER.

Speranța animă gândul păstorilor diecezelor și eparhiilor catolice din România și cu privire la participarea credincioșilor și a tuturor cetățenilor, în mod

responsabil, la alegerile care urmează să fie organizate și la noi în țară. Organizarea societății umane impune și participarea la un vot informat, care să țină cont de cât mai multe criterii esențiale pentru o conviețuire pașnică și o dezvoltare durabilă în societatea românească.

Episcopii au avut bucuria de a se întâlni cu Pr. Arturo Sosa s.j., Superiorul General al iezuiților, cu care au discutat despre prezența călugărilor din Societatea lui Isus în România și despre viitorul instituțiilor de învățământ de la Roma, unde se pregătesc mulți dintre preoții români.

Următoarea sesiune a CER va avea loc între 24-26 septembrie 2024, fiind găzduită de Episcopia Greco-Catolică de Lugoj.

Pr. Francisc Ungureanu
Secretar General al CER

Mesajul Preafericitului Părinte Cardinal Lucian la deschiderea sesiunii Conferinței Episcopilor Catolici din România

Excelența Voastră Mons. Giampiero Gloder, Nunțiu Apostolic agreat în România și în Republica Moldova, Înalt Preasfinția Voastră Aurel Percă, Arhiepiscop de București și Vicepreședinte al Conferinței Episcopilor Catolici din România,

Înalt Preasfințiile și Preasfințiile Voastre,

Cu mare bucurie, Vă transmit salutul meu călduros cu ocazia prezentei sesiuni plenare a Conferinței Episcopale din România. Doresc să vă mulțumesc tuturor ierarhilor, de ambele rituri din România, pentru colaborarea exemplară de care dați dovadă și pentru fidelitatea față de Sfântul Scaun Apostolic al Romei. Unitatea în diversitate este cu adevărat un aspect definitoriu al Conferinței noastre Episcopale, în care se oglindește universalitatea Bisericii lui Cristos.

Faptul că „mergem împreună”, urmând îndemnul Sfântului Părinte Papa Francisc, este un semn limpede al trăirii concrete a sinodalității și al desăvârșirii lucrării Spiritului Sfânt. Cu adevărat, noi, catolicii din România, credem cu tărie că unitatea nu doar este posibilă, ci a fost deja înfăptuită în unitatea familiei Bisericii Catolice, îmbrățișând diversitatea legitimă a tradițiilor și a riturilor în comuniunea cu Succesorul Principelui Apostolilor, cu Sfânta Biserică a Romei, Maica noastră în credință și în simțirea națională. Sfântul Părinte Papa Francisc, în predica rostită în Catedrala Sfântul Iosif din București, pe 31 mai 2018, a ilustrat tocmai această realitate: „În Biserică, unde se întâlnesc rituri diferite, atunci când nu au întâietate afilierea personală, propriul grup sau etnia, ci Poporul care Îl laudă împreună pe Dumnezeu, se întâmplă lucruri mărețe. Să spunem cu tărie: fericit cel ce crede (cf. In 20,19) și are curajul de a da naștere întâlnirii și comuniunii între oameni”.

Salutăm cu bucurie prezența în mijlocul nostru a noului Nunțiu Apostolic agreat în România și în Republica Moldova, Excelența Sa Giampiero Gloder, prezent pentru prima dată la lucrările Conferinței noastre, unde vor fi analizate situația Bisericii Catolice, precum și necesităților specifice ale Bisericii din țara noastră.

Ne regăsim, iată, într-un context zguduit de conflicte și de violență. În acest sens, Papa Francisc a subliniat îngrijorarea comună și a propus căi de pace și de rugăciune: „Și să nu uităm de popoarele aflate în război. Războiul este o nebunie, războiul este întotdeauna o înfrângere! Să ne rugăm. Ne rugăm pentru oamenii din Palestina, din Israel, din Ucraina și din multe alte locuri unde este război”.

Concentrându-ne asupra aspectului intern al Bisericii, în anul 2024 va avea loc cea de-a doua sesiune a celei de-a XVI-a Adunări Generale Ordinare a Sinodului Episcopilor. Papa Francisc subliniază imperativul unor reforme menite să confere un nou impuls și să evidențieze natura misionară a întregii Biserici. Ne do-

rim ca din sintezele trimise să rezulte o fervoare autentică pentru Cristos și pentru Biserica Sa scumpă, precum o numea Fericitul Card. Iuliu Hossu.

Anul 2024 este marcat îndeosebi de aniversarea a 5 ani de la Vizita Apostolică a Sfântului Părinte în Ro-

mânia și de la celebrarea, pe 2 iunie 2019, pe Câmpia Libertății din Blaj, a Sfintei Liturghii de beatificare a celor șapte Episcopi greco-catolici români, martiri pentru Cristos în timpul regimului comunist. Totodată, anul în curs este dedicat rugăciunii în vederea Marelui Jubileu, care va aduce Biserica Universală într-o mișcare globală de convertire și misiune. Jubileul va reprezenta astfel o oportunitate de evanghelizare pentru fiecare dintre noi, de a redescoperi iubirea nesfârșită a lui Dumnezeu, într-o lume sfâșiată de conflicte și de dezbinare, dar care aspiră la unitate și solidaritate.

Ne revine, iubiți confrați, responsabilitatea de a găsi soluții la problemele specifice cu care se confruntă Eparhiile și Diecezele pe care le păstoriți. În ciuda provocărilor generate de incertitudinea viitorului, de creșterea constantă a prețurilor și de secularizarea societății, suntem chemați să le oferim credincioșilor noștri sprijin spiritual și însoțire în drumul spre Împărăția lui Dumnezeu. Priorități precum educația religioasă, implicarea mai profundă a preoților în viața comunităților, colaborarea adecvată cu autoritățile publice, sprijinul pentru instituțiile de caritate și de învățământ catolice, sunt aspecte care necesită o atenție deosebită și un reînnoit devotament din partea noastră.

Invocând darurile Spiritului Sfânt și lucrarea Preasfintei Treimi, și așteptând cu bucurie Întâlnirea Națională a Tinerilor Catolici din luna septembrie a acestui an, ne înălțăm inimile către Domnul și Mântuitorul nostru Isus Cristos, cerându-I să binecuvânteze lucrările Conferinței noastre cu roade bogate, spre binele Bisericilor noastre și spre consolidarea spiritului de comuniune frățească.

+ Lucian Card. Mureșan

Președinte al Conferinței Episcopale din România
Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică

<https://bisericaromanaunita.ro/>

Adunarea plenară de primăvară COMECE

Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, a participat în perioada 17-19 aprilie a.c. la Adunarea Plenară de primăvară a Comisiei Conferințelor Episcopale ale Comunității Europene (COMECE), desfășurată la Łomża (Polonia) cu tema: „În ascultarea Europei centrale și orientale, la 20 de ani de la extinderea Uniunii Europene și în vederea următoarelor alegeri parlamentare”. Episcopul Eparhiei de Oradea a participat ca membru COMECE și delegat responsabil din partea Conferinței Episcopilor Catolici din România. Adunarea a fost prezidată de Președintele COMECE, Excelența Sa Monseniorul Mariano Crociata. Evenimentul a fost găzduit de Excelența Sa Monseniorul Janusz Stepnowski, delegat polonez la COMECE și episcop de Łomża. Adunarea Plenară de primăvară a oferit un spațiu pentru reflecții asupra celor două decenii de la extinderea UE, din 2004. Pe parcursul acestor trei zile, episcopii s-au angajat în dialog cu diverse figuri politice și religioase, evaluând succesele și eșecurile procesului de extindere al Uniunii Europene, adunând idei pentru a îmbogăți misiunea de dialog a Comisiei Conferințelor Episcopale ale Comunității Europene cu instituțiile Uniunii Europene.

Cu ocazia celei de-a 20-a aniversări a extinderii Uniunii Europene din 2004, episcopii COMECE au adoptat Declarația „Să continuăm să construim Europa împreună”, prin care susțin perspectiva viitoarelor extinderi. „Nu este doar o necesitate geopolitică pentru stabilitatea continentului nostru, ci și un mesaj puternic de speranță pentru cetățenii care doresc să trăiască în pace și justiție” – scriu reprezentanții Conferințelor Episcopale ale Comunității Europene. În declarația lor, episcopii Uniunii Europene observă totodată că războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a generat un nou impuls pentru viitoarele aderări la Uniune, în special în ceea ce privește țările din Balcani și Europa de Est.

Pe 17 aprilie a.c., episcopii s-au întâlnit cu Ján Figel', membru al Consiliului Director al Institutului European pentru Inovare și Tehnologie (EIT) și fost Trimis special al UE pentru promovarea libertății religioase și de convingeri, precum și negociator-șef în procesul de aderare al Slovaciei la UE.

Pe 18 aprilie a.c., episcopii europeni l-au primit pe Alojz Peterle, fost Prim Ministru al Sloveniei și fost Membru al Parlamentului European, care a subliniat nevoia unei cetățenii responsabile, pledând pentru menținerea unui rol puternic al religiei în spațiul public.

În aceeași zi, Adunarea COMECE l-a primit pe Excelența Sa Monseniorul Stanisław Gądecki, Arhiepiscop de Poznań și fost Președinte al Conferinței Episcopilor Polonezi.

Episcopul de Poznań și fost Președinte al Conferinței Episcopilor Polonezi.

Pe 19 aprilie a.c., profesorul Tomáš Halík de la Universitatea Charles și președintele Academiei Creștine Cehe, s-a angajat într-un dialog constructiv cu episcopii UE.

În timpul Adunării, președinția Platformei de Tineret COMECE (COMECE Youth Net) a evidențiat perspectivele tinerilor cu privire la provocările digitale cu care se confruntă familiile din Europa astăzi. De asemenea, a fost lansat un set de instrumente catolice pentru tinerii europeni, dezvoltat de Platforma de Tineret COMECE, pentru a ajuta în viitoarele alegeri pentru Parlamentul European din 2024. Acest material este disponibil aici: [Printed-version-of-ROMANIAN-COMECE-Election-Toolkit-ONLINE](#)

În Polonia, episcopii UE au vizitat Tykocin, un oraș mic și pitoresc din Polonia, pentru a aprofunda înțelegerea istoriei acesti țări. Acolo, ei au vizitat Biserica „Sfânta Treime” și fosta sinagogă, care acum deservește ca muzeu. Această sinagogă a fost odată locuința unei comunități evreiești de aproximativ 2.500 de persoane, distrusă tragic de naziști în 1941.

Adunarea Plenară COMECE a inclus mai multe momente de rugăciune, precum Sfânta Liturghie pentru Europa celebrată de Excelența Sa Monseniorul Tadeusz Wojda, Arhiepiscop de Gdańsk și noul Președinte al Conferinței Episcopilor Polonezi. Această Liturghie, concelebrată de episcopii COMECE, a avut loc la Catedrala „Sfântul Arhanghel Mihail” din Łomża.

Următoarea Adunare COMECE este programată să aibă loc la Bruxelles, în perioada 27-29 noiembrie 2024.

COMECE – Biroul de Presă EGCO

Mihaela CABA-MADARASI

Proclamarea Marelui Jubileu 2025

Înmânarea Bulei Papale „Spes non Confundit”

Jubileul 2025 al Bisericii Catolice a fost proclamat oficial joi, 9 mai 2024, de Papa Francisc, printr-o lectură oficială a Bulei papale „Spes non confudit” („Speranța nu dezamăgește”) de indicțiune a Anului Sfânt 2025. Anul Jubiliar va începe oficial cu deschiderea Porții Sfinte a Bazilicii „Sf. Petru” din Roma, pe 24 decembrie din 2024. Sfântul Părinte a decretat ca fiecare catedrală catolică din întreaga lume să ofere Sfânta Liturghie pe 29 decembrie 2024, ca deschidere solemnă a Anului Jubiliar pentru comunitățile locale. Pontiful a încurajat diecezele/eparhiile să organizeze pelerinaje cu acest prilej. Redăm în cele ce urmează sinteza oferită de redacția în limba română Vatican News:

«Speranța este ceea ce papa Francisc își dorește ca un dar de la Jubileul din 2025 pentru o lume marcată de zgomotul armelor, de moarte, distrugere și ură față de aproapele, precum și de foamete, „datoria ecologică” și de o rată scăzută a natalității. Speranța este balsamul pe care Francisc vrea să îl pună pe rănilor unei umanități asuprite de „brutalitatea violenței” și care a ajuns pradă a unei creșteri exponențiale a sărăciei. „Spes non confudit” („Speranța nu dezamăgește”) este titlul Bulei de indicțiune a Jubileului ordinar înmănată de Papa joi, 9 mai a.c., Bisericii de pe cele cinci continente, în timpul rugăciunii Vesperelor de la solemnitatea Înălțării Domnului din calendarul latin. Bula este împărțită în 25 de paragrafe și cuprinde rugăminți, propuneri și apeluri în favoarea deținuților, bolnavilor, bătrânilor, săracilor și a tinerilor, anunțând, în același timp, noutățile unui An Sfânt care se desfășoară sub motto-ul „Pelerinii ai speranței”.

O dată comună pentru sărbătoarea Învierii

În document, Papa Francisc amintește două aniversări importante: celebrarea, în 2033, a două mii de ani de la Răscumpărare și, în 2025, a 1700 de ani de

la primul Conciliu Ecumenic de la Niceea, care, printre alte subiecte, a abordat și stabilirea datei Paștelui. Chiar și astăzi, subliniază papa, „poziții diferite” împiedică celebrarea în aceeași zi a „evenimentului fondator al credinței”, amintind că, „printr-o circumstanță providențială, acest lucru se va întâmpla chiar în 2025” (17). «Acesta să fie un apel pentru toți creștinii din Orient și Occident să facă un pas decisiv către unitate în jurul unei date comune pentru Paște».

Deschiderea Porții Sfinte

În mijlocul acestor „mari etape”, papa a stabilit ca Poarta Sfântă a bazilicii Sfântul Petru să fie deschisă la 24 decembrie 2024. În duminica următoare, 29 decembrie 2024, Suveranul Pontif va deschide Poarta Sfântă a bazilicii Sfântul Ioan din Lateran; la 1 ianuarie 2025, Solemnitatea Sfintei Maici a lui Dumnezeu, cea a bazilicii Sfânta Maria cea Mare, iar la 5 ianuarie 2025, Poarta Sfântă a bazilicii Sfântul Paul din afara Zidurilor. Jubileul se va încheia la 6 ianuarie 2026, cu închiderea Porții Sfinte a bazilicii Sfântul Petru (6).

Semnele timpurilor

Speranța lui Francisc este ca „primul semn de speranță” al Jubileului „să se traducă în pace pentru lume, care se află din nou cufundată în tragedia războiului”. «Neamintindu-și de dramele trecutului, omenirea trece printr-o nouă și grea încercare care vede atâtea populații asuprite de brutalitatea violenței. Ce mai lipsește acestor popoare pe care să nu le fi suferit deja? Cum este cu puțință ca strigătul lor disperat de ajutor să nu-i determine pe liderii națiunilor să dorească oprirea numeroaselor conflicte regionale, conștienți de consecințele pe care acestea le pot avea la nivel mondial? Este oare prea mult să visăm că armele vor tăcea și

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

că vor înceta să mai aducă distrugere și moarte?» (8).

Apel în favoarea natalității

Papa Francisc privește cu îngrijorare la „scăderea natalității” care se înregistrează în diferite țări și din diferite motive: „rîtmurile frenetice ale vieții”, „temerile legate de viitor”, „lipsa garanțiilor de muncă și a protecției sociale”, „modelele sociale” în care nu prevalează relațiile, ci goana după profit. Pentru papa Francisc este „nevoie urgentă” de un „sprijin convins” din partea celor care cred și a societății civile pentru „dorința” tinerilor de a genera noi fiii, pentru ca viitorul să fie „marcat de zâmbetul multor băieței și fetițe care să vină ca să umple numeroasele leagăne goale” (9).

Pentru deținuți, condiții demne și abolirea pedepsei capitale

Francisc îndeamnă, apoi, la „semne tangibile de speranță” pentru deținuți. El propune guvernelor „forme de amnistie sau de remitere a pedepsei”, precum și „căi de reintegrare în comunitate”. Mai presus de toate, papa cere „condiții demne pentru cei încarcerați, respectarea drepturilor omului” și „abolirea pedepsei cu moartea” (10). Pentru a oferi deținuților un semn concret de apropiere, însuși Suveranul Pontif va deschide o Poartă Sfântă într-o închisoare.

Speranță pentru cei bolnavi și pentru tineri: „Nu putem să-i dezamăgim”

Semne de speranță trebuie oferite, de asemenea, celor bolnavi, aflați la domiciliu sau la spital: „Grija pentru ei este un imn adus demnității umane” (11). De speranță au nevoie, de asemenea, tinerii care văd atât de des „cum visele lor se spulberă”. «Iluzia drogurilor, riscul încălcării regulilor și goana după efemer creează confuzie mai mult în ei decât în alții și ascund frumusețea și sensul vieții, făcându-i să alunece în abisuri întunecate și împingându-i să facă gesturi autodistructive» (12). „Nu-i putem dezamăgi”, spune Francisc.

Nu, prejudecăților și închiderii față de migranți

Papa cere, în continuare, ca așteptările migranților „să nu fie zădărnice de prejudecăți și închideri”. «Numeroșilor surghiuniți, strămutați și refugiați, pe care evenimentele controversate de la nivel internațional îi obligă să fugă pentru a evita războaiele, violențele și discriminările, trebuie să li se garanteze siguranța, accesul la muncă și la educație, instrumente necesare pentru integrarea lor în noul context social» (13).

Revoltător, numărul de săraci din lume

Papa nu uită, în Bula de proclamare a Jubileului, de numeroasele persoane în vârstă care se confruntă cu singurătatea și abandonul. După cum nu uită nici

de miliardele de săraci care „nu au cele necesare traiului” și „suferă excluderea și indiferența atâtor oameni”. Este „scandalos”, spune papa Francisc, faptul că săracii reprezintă majoritatea populației într-o lume „înzestrată cu resurse enorme, în mare parte destinate armelor” (15). El face, apoi, apel la o revărsare de generozitate din partea celor care dispun de bogăție și își reiterează apelul pentru înființarea „unui fond mondial pentru eliminarea definitivă a foamei” cu banii alocați cheltuielilor militare (16).

Ștergerea datoriei țărilor sărace

Un alt îndemn călduros este adresat națiunilor mai bogate ca să „stabilească ștergerea datoriilor țărilor care nu le vor putea plăti niciodată”. „Este o chestiune de justiție”, scrie Papa Francisc, „agravată astăzi de o nouă formă de nelegiuire”, cum ar fi „datoria ecologică”, în special între Nord și Sud (16).

Mărturia martirilor

În Bula Jubileului, papa ne invită să privim la mărturia martirilor, aparținând diferitelor tradiții creștine, și își exprimă dorința ca în timpul Anului Sfânt „să nu lipsească o comemorare ecumenică” a acestora (20).

Importanța Spovezii și Misionarii Milostivirii

Papa Francisc vorbește, apoi, despre Sacramentul Pocăinței și anunță continuarea slujirii Misionarilor Milostivirii, instituită în timpul Jubileului Extraordinar. El cere episcopilor să îi trimită în locurile unde „speranța este pusă la încercare” sau unde „demnitatea persoanei este călcată în picioare”. (23)

Invitația adresată Bisericilor Orientale și Ortodoxe

Papa adresează „o invitație specială” credincioșilor din Bisericile Orientale Catolice care „au suferit atât de mult, adesea până la moarte, pentru fidelitatea lor față de Cristos și de Biserică”. Acești frați „trebuie să se simtă deosebit de bineveniți la Roma, care este Mamă și pentru ei”. Un gând și pentru frații și surorile ortodocși care trăiesc deja „pelerinajul Căii Crucii”, forțați să își părăsească pământurile natale din cauza violenței și a instabilității.

Rugăciune la sanctuarele Fecioarei Maria

Papa îi invită, de asemenea, pe pelerinii care vin în Urbe să se roage în sanctuarele mariane pentru a invoca ocrotirea Fecioarei Maria, astfel încât să „experimenteze apropierea celei mai afectuoase dintre mame, care nu-i abandonează niciodată pe fiii săi” (24).

Sala de Presă a Sfântului Scaun a publicat joi, 9 mai a.c., traducerile oficiale ale Bulei pontificale „Spes non confundit” în limbile italiană, franceză, engleză, germană, portugheză, spaniolă, polonă și arabă.»

Întâlnirea de 30 de ani a primei generații de preoți greco-catolici

„Aveți curajul să visați în continuare și în același timp nu vă pierdeți niciodată entuziasmul. Rămâneți mereu așa, având curajul să mergeți înainte. Semănați constant și la orice vârstă Cuvântul Domnului!”: a transmis Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcop al Eparhiei Greco-Catolice de Oradea, primei generații de preoți greco-catolici formați la Oradea după căderea sistemului comunist în România, absolvenți în anul 1994 ai Institutului Teologic de Grad Universitar Oradea, astăzi Seminarul Teologic Greco-Catolic „Sf. Trei Ierarhi: Vasile, Grigore și Ioan”. La împlinirea a 30 de ani de la absolvire, aceștia s-au întâlnit sâmbătă, 18 mai 2024, la Oradea, unde au marcat împreună această aniversare prin celebrarea Sfintei Liturghii în biserica „Sfântul Gheorghe” (biserica Seminarului), alături de episcopul locului. La finalul Sfintei Liturghii arhieresti, animată de Corul „Schola Cantorum” al actualilor studenți teologi (dirijor: Radu Mureșan) a fost ridicat un parastas pentru † PSS Vasile Hossu, episcop de Oradea, profesorii și colegii preoții întorși la Domnul în aceste trei decenii: **Fr. Bakos Damian, Pr. Bota Ioan, Pr. Chișbora Florian, Pr. Cozmuța Vasile, Pr. Erdei Ioan, Pr. Fernea Vasile, Prof. Oros Iuliu, Prof. Sarca Victor, Pr. Boța Mircea, Pr. Cadar Ioan, Pr. Dragomir Silviu, Pr. Dumitrășconiu Adrian, Pr. Filip Radu, Pr. Furtoș Victor, Pr. Ștefan Kika, Pr. Lipo Ștefan, Pr. Mada Ioan, Diac. Mădăras Gheorghe, Pr. Miclăuș Zorel, Pr. Nica Mircea, Pr. Șincăi Coriolan, Pr. Tomoioagă Gheorghe, Pr. Țurcaș Gligor**. După celebrarea Sfintei Liturghii, a avut loc citirea catalogului și o lecție deschisă, desfășurate în Aula Magna Seminarului Teologic orădean, urmate de prânzul aniversar.

„În prima generație au fost «chemate» 141 de persoane, dar au continuat studiile și au absolvit doar

80 de persoane. Au fost tineri de la 18 ani și până la persoane de 60 de ani. Domnul ne-a chemat, la fel ca în primele veacuri, din familii, de la locurile de muncă, din industrie, din agricultură, din învățământ, de pe băncile liceului și din alte locuri pentru a fi pescari de oameni.”, mărturisește pr. Olimpiu Todorean, organizator al acestei întâlniri. Dintre cei 80 de absolvenți ai generației 1994, au fost hirotoniți **58 preoți** și un **diacon**, un preot s-a retras din preoție și 13 preoți au decedat. La întâlnirea de 30 de ani de la absolvire au participat **27 de preoți**, împreună cu soțiile lor, ceilalți, din motive obiective nu au putut fi prezenți.

„Sunteți aici împreună, la 30 de ani de la terminare studiilor. Mă bucur tare mult și vreau să vă mulțumesc pentru toți acești ani care au trecut!” – le-a transmis PS Virgil Bercea în cuvântul de învățătură de la Sfânta Liturghie, subliniind cum în toți acești ani preoții au și-au îndeplinit misiunea de a deschide tuturor celor pe care i-au păstorit Împărăția Cerurilor. Făcând referință la Faptele Apostolilor (Fap 5, 21-32)

(continuare în pag. 11)

(urmare din pag. 10)

din lectura zilei, eparhul de Oradea a subliniat cum, asemeni apostolilor care erau opriți să mai vorbească despre Înviere, ei i-au ascultat mai mult pe Dumnezeu decât pe oameni:

„Cred că fiecare dintre dumneavoastră ați putea scrie o cronică asemănătoare cu Faptele Apostolilor ca să spuneți ceea ce ați făcut în acești 30 de ani. Cu siguranță unii dintre dumneavoastră ați trecut prin întâmplări asemănătoare, care nu ar trebui să se uite în totalitate. Sunt un patrimoniu al Bisericii Universale, nu doar al bisericii noastre, care are o valoare cu totul deosebită”, a spus Preasfinția Sa. Virgil Episcopul Greco-Catolic de Oradea a împărtășit apoi o rugăciune uitată, cerând Domnului să binecuvânteze misiunea fiecărui preot, dubiile, îndoielile și entuziasmul trăit în Via Domnului, precum și familiile acestora: soții, copii, nepoți.

După procesiunea de la finalul Sfintei Liturghii în curtea seminarului, absolvenții s-au reunit în aulă, unde a avut loc strigarea catalogului. După acest moment, pr. părintele prof. George Picu a ținut o lecție deschisă preoților prezenți și soțiilor lor, plecând de la acest număr aniversar «30», vârsta la care Domnul Isus a ieșit la propovăduire:

„Am reușit să vin astăzi aici și este o mare bucurie deoarece pentru a ne cunoaște viitorul trebuie să ne cunoaștem trecutul. Acum 30 de ani am fost invitat de către PSS Vasile Hossu și a fost o experiență extraordinară. Am găsit o lume care era mai mult decât atență la cursuri, îmi sorbeau cuvintele. Aprecieze acum mai mult, după 30 de ani, când vă văd cu 30 de ani de preoție, sau mai puțin la unii, invitația de atunci a PSS Vasile și cred că o bucățică am pus și eu la formarea dumneavoastră în cei 3 ani cât am predat aici. Astăzi am adus cu mine două mici simboluri. O vedere din Țara Sfântă cu rozariul și crucea preoțească. Asta și pentru că sunt ghid în Țara Sfântă de aproape 30 de ani.” – a spus pr. prof. Picu.

După lecția deschisă, a fost citit și mesajul PSS Ioan Bot, episcop al Eparhiei de Lugoj, transmis cu pri-

lejul acestei aniversări. Mulțumind pentru invitația de a participa la bucuria împlinirii a 30 de ani de la terminarea primei generații de absolvenți ai Seminarului Teologic din Oradea (promoția 1990-1994) dintre care o parte sunt preoți care slujesc în Eparhia de Lugoj, PS Ioan a amintit totodată cum Preasfinția Sa a primit de asemenea darul preoției de la † PS Vasile Hossu. „Este un eveniment care se cuvine să fie sărbătorit cu recunoștință față de ierarhul, profesorii și formatorii acelor timpuri, precum și față de dumneavoastră preoții și familiile dumneavoastră – a scris PS Ioan în mesaj. Dăruirea dumneavoastră a fost generoasă și realizările sunt vizibile și onorabile. Îl slăvesc pe Dumnezeu pentru aceasta, vă felicit și vă binecuvântează!”. Eparhul greco-catolic de Lugoj a transmis binecuvântarea Preasfinției Sale, care în aceleași zile a fost gazda întrunirii Reuniunilor Mariane la nivel național, fapt care nu i-a îngăduit să fie prezent și fizic la Oradea: „Domnul bun să vă ocrotească, să vă păstreze sănătoși și bucueroși în slujirea Sa, împreună cu familiile dumneavoastră!”.

La final, PSS Virgil Bercea le-a transmis celor prezenți considerația și recunoștința pentru tot ceea ce reprezintă pentru biserică, luând împreună prânzul în cantina Seminarului Teologic „Sf. Trei Ierarhi”, alături de toți cei prezenți:

„Eu vă consider cei mai buni pentru că sunteți ai mei, sunteți ai noștri. Sincer vă spun aceasta și o spun oriunde și oricând, dumneavoastră sunteți cei mai buni pentru că duceți înaintea comunităților noastre și fără de dumneavoastră nu ar fi biserica. Totodată aș dori să le mulțumesc doamnelor preotese. Să îi iertați pe părinți întotdeauna și să le fiți aproape pentru că dumneavoastră puteți înțelege mai multe decât poate înțelege un bărbat. Mi-au spus mai multe doamne că nu este bine să mergi la culcare supărați și că este bine să spui, noapte bună dragul meu. Vă încurajez să fiți puternici iar doamnele să îi susțineți pe preoții noștri. Vă mulțumesc!”.

Biroul de Presă EGCO

Eugen Iuț

Exerciții spirituale pentru laici

„Agapé: cum să-l iubim pe Dumnezeu prin cel de lângă noi” a fost tema exercițiilor spirituale anuale ale **asociațiilor și grupurilor laicale din Eparhia Greco-Catolică de Oradea** care s-au desfășurat în perioada 17-19 mai 2024 la Centrul „Don Oriene” din Oradea. Exercițiile spirituale, susținute de pr. prof. univ. dr. Iosif Bisoc (OFMConv), au fost prilej de comuniune și împărtășire pentru toți participanții, în mijlocul cărora s-a aflat vineri, 17 mai a.c., și Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea.

Vorbind pe marginea temei propuse la exercițiile spirituale, PS Virgil Bercea a evidențiat misiunea fiecărui creștin de a vedea în aproapele său chipul Lui Dumnezeu, dar în același timp să îl considere pe cel de lângă el un dar de la Domnul.

La întâlnirea cu asociațiile din Eparhia de Oradea, participanții au avut ocazia să adreseze episcopului de Oradea întrebări pe marginea problematelor actuale.

La exercițiile spirituale anuale ale asociațiilor și grupurilor laicale din Eparhia Greco-Catolică de Oradea au participat credincioși din protopopiatele de Oradea, Marghita, Zalău, Beiuș, Supur, Ier, membri ai asociațiilor: *Viața Ascendentă*, *AGRU*, *Reuniunea Mariană*, *Terțiarii Franciscani* și *Calea Neocatecumenă*.

Alături de aceștia au fost prezenți Pr. Ovidiu Duma, îndrumător spiritual al asociației „Viața Ascendentă” din Eparhia de Oradea și Pr. Ovidiu Marița, responsabil cu pastorația în Protopopiatul de Supur.

Mulțumind mai presus de toate Domnului pentru reușita acestor zile, participanților la exercițiile spirituale, pr. prof. univ. dr. Iosif Bisoc pentru învățăturile transmise cu bucurie și înțelepciune, se cuvine la finalul acestei a doua ediții a exercițiilor spirituale anuale ale asociațiilor și grupurilor laicale din Eparhia Greco-Catolică de Oradea să se aducă mulțumiri celor care au colaborat la buna-desfășurare a inițiativei.

Biroul de Presă EGCO
Mihaela CABA-MADARASI

Comemorarea lui Corneliu Coposu la Bobota

Sâmbătă, 18 mai 2024, într-o atmosferă de mare sărbătoare, s-a aniversat împlinirea a 110 ani de la nașterea lui Corneliu Coposu, în satul său natal, Bobota. Anul acesta, programul manifestării a avut două părți: prima parte a avut loc la bustul Seniorului, unde s-a desfășurat la început un oficiu religios de pomenire a lui Corneliu Coposu, condus de Preasfințitul Virgil Bercea, episcop al Eparhiei Greco-Catolice de Oradea, alături de care au concelebrat părintele Vicar cu Preoții, Antoniu Chifor, pr. Protopop de Șimleu, Nicolae Bodea, pr. Protopop de Zalău, Valer Părau, alături de parohii de la Bădăcin (pr. Cristian Borz), Bocșa (pr. Florian Gui) și Bobota (pr. Orest Nichita). Alături de preoții celebranți, au participat și oficialități locale și județene, în frunte cu președintele Consiliului Județean Sălaj, Dinu Iancu Sălăjanu, subprefectul județului Sălaj, Gheorghe Bancea, primarul comunei Bobota, Dorin Gorgan, părintele paroh al comunității ortodoxe din Bobota, pr. Silviu Pop, locuitori ai Bobotei, sau invitați veniți din județul Sălaj sau chiar mai de departe, un grup aparte constituindu-l participanții la Etapa Națională a Concursului „Vreau să fiu ca Iuliu Maniu”, care au venit direct de la Bădăcin, la terminarea Concursului.

După alocuțiunile oficialităților și depunerile de coroane la bustul Seniorului, copiii de la Școlile „Gh. Șincai” din Bobota și „Corneliu Coposu” din Zalău, au prezentat un program artistic de cântece și poezii, care

a completat perfect această primă parte a programului, ce a avut parte și de o vreme superbă, prin binecuvântarea Domnului.

În a doua parte a evenimentului, ne-am mutat în Căminul Cultural al localității, acolo unde a avut loc, o conferință la ceas aniversar, în care domnul Ion-Andrei Gherasim, președintele Fundației Corneliu Coposu, a prezentat tema „Seniorul Coposu – model uman și model politic”, iar mai apoi domnul Marin Pop, de la Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău, a prezentat tema „Familia Coposu la Bobota”.

La finalul evenimentului, toți participanții au fost invitați la o agapă de comuniune și împărtășire.

Parohia Greco-Catolică Bobota

Prima Spovada și Împărtășanie solemnă a copiilor din clasa a III-a C

Ziua de 19 mai a.c. a fost o zi importantă pentru elevii clasei a III-a C de la Liceul Greco-Catolic Iuliu Maniu din Oradea. Alături de Preasfinția Sa, episcopul Virgil Bercea, preoții spirituali, doamnele învățătoare, părinții și toți cei apropiați, au trăit o zi unică în frumusețe și semnificație, din jurnalul copilăriei lor, Prima Spovadă și Împărtășanie solemnă.

După ore de pregătire spirituală, ținute de pr. Fiț Alexandru, domnul profesor Demian George și doamna profesoară Bot Alina, copiii împreună cu părinții s-au întâlnit sâmbătă, 18 mai, la Biserica „Schimbarea la Față”, din cartierul Velența, pentru **Prima Spovadă**. Pe parcursul desfășurării Primei Spovade, părinții au ascultat cu interes cuvintele de învățătură ale Pr. Vicar Tegzeș Mihai, care le-a vorbit despre rolul și importanța acesteia în familie.

Cu sufletul curat și plin de emoție, copiii au revenit în biserică duminică dimineața, unde, după procesiune, au susținut Sfânta Liturghie, alături de cei dragi și de credincioșii parohiei.

Îndrumarea Preasfinției Sale către copii a fost să ia aminte la semnificația cuvintelor: „CURAJ”, „SPERANȚĂ”, „CREDINȚĂ”. Ierarhul le-a insuflat copiilor aceste trei valori care îi va însoți în tot drumul lor, împreună cu Isus Cristos.

Însuflețiți de cuvintele Preasfințitului Virgil Bercea, copiii l-au primit pe Isus în inimile lor. Mulțumim pr. Gavril Buboi pentru găzduirea și implicarea în pregătirea evenimentului!

Mulțumim ierarhului și preoților concelebranți

pentru Liturghia care ne-a umplut inimile de bucurie!

Suntem recunoscătoare pentru prezența domnului director, profesor Aurelian Andrei Cristea pentru că ne-a fost alături în această zi memorabilă.

Adresăm mulțumiri părinților care ne-au fost aproape atât moral cât și sufletește, pe tot parcursul evenimentului. Nu în ultimul rând, îi mulțumim Bunului Dumnezeu pentru această minunată zi!

Le dorim copiilor, bucuria inimii curat, însoțirea lui Isus Cristos pe drumul copilăriei și reprimirea cu bucurie, al acestui prețios cadou: Sfânta Împărtășanie.

„Să creșteți cu speranța, curajul și încrederea în Dumnezeu!” (Preasfințitul Virgil).

Prof. înv. primar Adriana PINTEA

Prof. înv. primar Denisa TIRB

Întâlnirea Națională a Reuniunilor Mariane

Cu binecuvântarea Preafericirii Sale Cardinal Lucian, Arhiepiscopul Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco Catolică și a preasfinției Sale Ioan, Episcop al Eparhiei de Lugoj, a avut loc în zilele de 17 și 18 mai la Lugoj cea de a XVII-a Întâlnire Națională a Reuniunilor Mariane. Tema întâlnirii: „Nu te teme să o primești pe Maria în casa ta” (Cf. Matei 1, 20) ne-a unit, în părtășie de gând și experiență mărturisită, pe toți reprezentanții celor șase Eparhii din țară: **Eparhia de Alba Iulia și Făgăraș, Eparhia de București, Eparhia de Cluj-Gherla, Eparhia de Lugoj, Eparhia de Maramureș și Eparhia de Oradea.**

Întâlnirea s-a desfășurat în locuri binecuvântate: la Sediul Episcopiei, Catedrala Greco-Catolică „Coborârea Spiritului Sfânt” și la Sanctuarul Marian Scăiuș unde am fost privilegiați de prezența permanentă a Preasfinției Sale Ioan alături de noi. Cuvântul de întâmpinare, intervențiile, faptul că a condus Rugăciunea Paraclisului în Catedrală, Rugăciunea Rozariului la biserica din Sanctuarul Scăiuș, a celebrat cele două Liturghii Arhieresti a fost o mărturie despre darul slujirii Sale Lui Dumnezeu în Biserica Vie, care suntem noi, credincioșii și aprecierea de care se bucură slujitorii Maicii Domnului, marianiștii.

În ceea ce privește rolul spiritual fundamental al Reuniunii Mariane, PSS Ioan a vorbit de Rugăciune.

Pr. Ciprian Ioan Suciu, noul Asistent Spiritual la nivel BRU al Reuniunii Mariane în cuvântul său, ne-a transmis mesajul Preafericitului Arhiepiscop Cardinal Lucian Mureșan.

Cuvântul marianiștilor prezenți, preoți spirituali și președinte eparhiale a debutat cu salutul și punerea „în temă” a doamnei Angela Groza, Președinta la nivel național a Reuniunii Mariane care a reiterat urgențele activității noastre, a tuturor.

Contribuția delegației noastre a fost de ordin practic. Astfel, Pr. Spiritual Traian Dobrată a vorbit de modalitățile prin care se poate reuși apropierea copiilor

de marianism, sfinția sa conducând și Oratoriul „Maria Imaculată”, având ore la clasele Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu” din Oradea și celebrând Liturghiile copiilor, are contact direct cu copiii și părinții lor.

Domnul profesor Ion Dărbăneanu, reprezentant Parohiei Beiuș, a oferit nu doar informații despre activitatea mariană locală ci și rodul muncii domniei sale (încă în desfășurare): „Almanahul Maicii Domnului”, frumos ilustrat, care conține sărbători și comemorări ale Precuratei, începând cu 8 septembrie până în 25 august.

În cele două intervenții pe care le-am avut, ca președintă a Reuniunii Mariane din Eparhia de Oradea, cea de salut și prezentare generală a situației marianismului în Eparhia noastră, susținută constant de Preasfinția Sa Virgil, episcopul nostru, de preoții spirituali dedicați și doamne președinte pline de har, neobosite în slujirea Preacuratei, dar și unele tristeți ale situației actuale unde ne-am regăsit cu toții, cei prezenți.

Reușita acestei Întâlniri am trăit-o fiecare prin concluziile bogate în mulțumire pentru darurile minunate ce ni s-au oferit, spirituale și de găzduire cât și în propunerile pe care ne dorim, cu entuziasmul revigorat, să le împlinim!

Maria-Mirela FILIMON
Președinta Reuniunii Mariane Eparhiale Oradea

Părintele Dat Gheorghe s-a întors la Tatăl Ceresc

În dimineața zilei de 6 mai a.c. s-a mutat de la viața pământească pentru a se bucura de Învierea Domnului, părintele Dat Gheorghe, fost preot paroh în Parohia Poiana, Protopopiatul Marghita. S-a născut la data de 9 aprilie 1958 în satul Făncica. Aici, alături de preotul paroh a învățat să slujească lui Dumnezeu și oamenilor. Acolo, în biserica din satul natal i s-a arătat drumul de urmat. A absolvit Seminarul Teologic Ortodox din Caransebeș iar mai târziu și-a definitivat studiile la Facultatea de Teologie Greco-Catolică din Oradea. S-a căsătorit în anul 1979 cu preoteasa Mariana și, un an mai târziu, fost numit preot în satul Cheț. În anul 1990 s-a îngrijit și de comunitatea din satul Petreu. La 25 decembrie 2012 a celebrat prima Sfântă Liturghie alături de credincioșii din Poiana. A pornit la drum cu ei fără se le fie asigurate resurse materiale dar, plini de credință, speranță ambiție, au reușit să construiască biserica din localitate. După înrăutățirea stării de sănătate și decesul soției a fost numit preot capelan la Centru Rezidențial „Casa Frențiu” din Oradea.

S-a pensionat în anul 2023, ca preot iconom stavrofor.

Întâlnirea copiilor și tinerilor din Protopopiatul Carei

Sâmbătă, 20 aprilie a.c., la inițiativa pr. protopop Lucian Cociorva, în colaborare cu preoții din teritoriu, a avut loc întâlnirea copiilor și tinerilor din Protopopiatul de Carei. Evenimentul a avut loc în parohia Domănești, unde participanții veniți din toate colțurile Protopopiatului au fost așteptați cu brațele deschise de gazde, în frunte cu părintele paroh Gheorghe Pop.

Programul a început în Sfânta Biserică, unde copiii și tinerii, conduși părintele protopop s-au rugat împreună, iar apoi au reflectat împreună la Isus, la Călea Sfintei Cruci și apropiata sărbătoare a Paștelui. A urmat o scurtă lecție de muzică prin intermediul căreia cei prezenți au învățat să cânte la unison Troparul Învierii Domnului – „Cristos a înviat din morți”, fiind acompaniați cu vioara și îndrumați de prof. Virgil Sava.

A urmat momentul prânzului în care toți cei prezenți s-au bucurat de bunătățile pregătite de gazde după care au participat la diverse jocuri tematice, desfășurate în curtea Căminului Cultural din Domănești și în interiorul acestuia. Momentul culminant a fost împodobirea Crucii Mântuitorului cu fapte bune, în sensul

în care fiecare copil a scris pe o foiță o faptă bună pe care își propune să o facă până la Paști, pe care a lipit-o apoi pe Cruce.

După această zi frumoasă, cu toții am adus mulțumiri Bunului Dumnezeu că am putut să ne adunăm, să petrecem momente de bucurie împreună și am mulțumit gazdelor pentru ospitalitate, aducând hotărârea de a repeta această zi frumoasă cât mai des!

Protopopiatul Greco-Catolic de Carei

Întâlnirea copiilor din Protopopiatul Holod

Într-o atmosferă plină de bucurie și entuziasm, copiii s-au adunat la sediul protopopial din Holod, în data de 20 aprilie pentru o întâlnire specială cu tema „Prietenul meu, Isus – pași împreună spre Înviere”. Această adunare a fost un prilej de a explora și aprofunda legătura lor spirituală cu Isus, în pregătirea pentru sărbătoarea Învierii.

Întâlnirea a debutat cu meditații inspirate din texte biblice și cu discuții animate pe marginea lor. Copiii au reflectat asupra credinței lui Avraam din Cartea Genezei și asupra importanței încrederii în Dumnezeu în viața de zi cu zi. Aceștia au fost încurajați să își întărească relația de încredere cu Isus, similară cu legătura specială dintre Avraam și Dumnezeu.

O altă temă abordată a fost cea a loialității și a consecvenței în urmarea lui Isus, inspirată din scrisoarea Sfântului Apostol Pavel către Filipeni. Copiii au discutat despre importanța de a rămâne statornici în credință și de a nu se abate de la calea lui Isus.

Pe lângă meditații, întâlnirea a inclus și activități distractive și educative, menite să consolideze învățăturile spirituale. Jocurile au fost o modalitate excelentă de a implica copiii și de a le oferi ocazia să se distreze în timp ce învățăturile erau integrate în activități practice.

După o dimineață rodnică, plină de învățături și jocuri, copiii au avut parte de un prânz comun, unde au putut să socializeze și să împărtășească experiențe și amintiri.

Înainte de rugăciunea finală, atmosfera a fost

încărcată de un moment cultural special. Câțiva copii din Dumbrava, pregătiți de Șarba Ioan Dorel, au cântat o priceasnă și au recitat o poezie cu tematică de Paște. Această prezentare a adus o notă de emoție și solemnitate înainte de încheierea întâlnirii.

În încheiere, dorim să transmitem sincere mulțumiri tuturor celor care au contribuit la buna desfășurare a acestei întâlniri memorabile. Mulțumim tuturor părinților și voluntarilor implicați, preoților, preoteselor, care și-au dedicat timpul și efortul pentru a organiza și coordona evenimentul. De asemenea, vrem să exprimăm recunoștința noastră față de Dumnezeu, căruia îi mulțumim că a binecuvântat această întâlnire.

Întâlnirea copiilor din Protopopiatul Holod a fost nu doar un eveniment educativ, ci și o experiență spirituală profundă. Prin meditații, activități și momente culturale, copiii au fost încurajați să își aprofundeze relația cu Isus și să se pregătească în mod adecvat pentru sărbătoarea Învierii.

Protopopiatul Greco-Catolic de Holod

Activitate tematică la CICRO

Centrul de Informare și Consiliere pentru Refugiați Oradea (CICRO), un serviciu al Asociației Caritas Eparhial Oradea, a organizat o activitate tematică pentru copiii ucraineni care activează în cadrul programului educațional pe care centrul îl desfășoară, activitate numită „Pregătiri de Paști”.

Astfel, în cursul zilei de 3 mai a.c., aproximativ 40 de copii ucraineni de diferite vârste au vorbit despre istoria și tradițiile sărbătorii, au vizionat un desen animat despre învierea lui Isus, au confecționat coșuri și ouă de Paști și s-au jucat împreună. Au servit pizza și au participat la loteria-surpriză gândită pentru ei, în urma căreia au primit cadouri dulci din partea Asociației Caritas Eparhial Oradea.

Ziua s-a dovedit a fi una minunată, presărată cu emoții, bucurie și multă curiozitate!

Olha TARANUKHA

O săptămână altfel

Săptămâna ce a trecut a fost una încărcată pentru beneficiarii Centrului rezidențial „Casa Frențiu”. Ziua de 1 Mai a fost petrecută alături de președintele organizației, Pr. Olimpiu Todorean, doamna Miorița Săteanu și Corul „Traian Moșoiu”. Beneficiarii noștri au servit tradiționalii mici, cântând și bucurându-se de prezența invitaților.

Ziua de joi, 2 mai a.c., am petrecut-o la plimbare în Băile Felix, având posibilitatea să admirăm minunații nuferi. La sfârșit am vizitat și biserica greco-catolică din stațiune, unde Pr. Olimpiu a oferit rezidenților cadourile pregătite special pentru aceștia. Acest moment s-a dovedit a fi o surpriză de care s-au bucurat foarte mult beneficiarii.

Vinerea mare am petrecut-o vopsind ouă și cântând pricesne, fiind un moment de reflecție și meditație pentru fiecare în parte.

Totul a culminat cu Sfânta slujbă a Învierii Dom-

nului care a avut loc în capela centrului nostru, unde părintele Sorin Crăciun însoțit de părintele diacon Claudiu Boda, dimpreună cu beneficiarii centrului, au cântat la unison „Cristos a Înviat”!

Alexandra LASCĂU
Asistent social debutant

Curs de prim ajutor pentru voluntari

Sâmbătă, 11 mai a.c., o parte dintre voluntarii Asociației Caritas Eparhial Oradea a participat la un curs de formare în acordarea de prim ajutor, susținut de Serviciul Județean de Ambulanță Bihor, prezentat chiar de doi dintre voluntarii noștri. În cadrul acestui curs, voluntarii au dobândit cunoștințe și abilități necesare acordării de prim-ajutor.

Participanții și-au însușit informații legate de comportamentul pe care trebuie să îl adopte atunci când se confruntă cu o situație de urgență și ce e bine să facă în diferite situații de urgență, atunci când cineva de lângă ei suferă o pierdere a stării de conștiință, stop cardio-respirator, înec

sau, în caz de accident, cum să fie imobilizată victima. După expunerea părții teoretice a cursului, participanții au avut ocazia să pună în practică noțiunile primite, exersând pe un manechin. Cursul a fost interactiv, voluntarii având posibilitatea de a adresa întrebări și de a afla informații care le pot fi de folos în viața de zi cu zi.

Mulțumim Serviciului Județean de Ambulanță Bihor pentru susținerea acestui curs și pentru sprijinul oferit!

Andreea GHERCĂ
Coordonator voluntari

Zi de reculegere pentru copiii și tinerii din Protopopiatul Beiuș

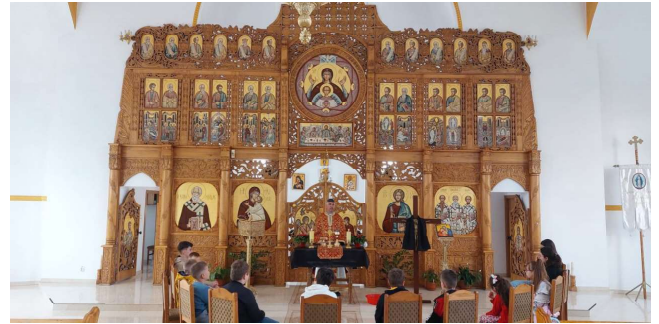
Protopopiatul de Beiuș a organizat sâmbătă, 27 aprilie a.c., Ziua de Reculegere Spirituală pentru copiii și tinerii din protopopiat cu tema: „Fericiți cei curați cu inima căci aceea vor vedea pe Dumnezeu” (Matei 5,8).

Reculegerea spirituală a fost organizată în două etape: vineri seara copiii au animat celebrarea devoțiunii „Calea Crucii” în parohiile de care aparțin, apoi sâmbătă s-au întrunit la nivel comunitar protopopial la Brădet, pentru meditație și rugăciune comună, în complexul Pensiuinii „Casa urșilor”.

Vineri seara, 26 aprilie a.c., în Parohia „Sfinții Trei Ierarhi” din Beiuș, „Calea Crucii” a fost celebrată de părintele protopop și paroh Zima Gh. Zorel, alături de copiii și tinerii de la Oratoriul „Colț de rai”. La activitățile catehetice și recreative care se desfășoară în cadrul acestui oratoriu prin coordonarea profesoarei Zima Carmen, cu asistența spirituală a parohului, participă nu doar copiii parohiei, ci și alții de confesiuni diferite, creându-se astfel o fraternitate creștină ecumenică.

Sâmbătă dimineața, copiii din parohiile Protopopiatului, însoțiți de preoții parohi Flore Marius, din Prisaca, și Sabin Cișă, din Ioaniș, alături de profesoarele de religie Zima Carmen, din Beiuș, și Luscan Florina, din Ioaniș și Șuncuiș, au început reculegerea cu o rugăciune prin care invocau însoțirea Spiritului Sfânt. A urmat apoi meditația aferentă temei: „Fericiți cei curați cu inima”, susținută de părintele Zorel.

După un moment de activități comunitare și recreative, copiii s-au reunit în prezența lui Dumne-

zeu, în cadrul unei Adorații Euharistice. Momentele de liniște, alternau cu cântecele de adorație cântate cu trăire de tineri.

În încheierea zilei de reculegere, copiii și tinerii au fost îndemnați la a încununa această trăire spirituală cu participarea la Sfânta Liturghie duminică în propriile parohii.

Pentru copiii din Oratoriul „Colț de Rai”, „curățarea” a continuat în cadrul slujbei „Spălării picioarelor” din Joia Mare, rugăciune și moment trăit cu emoții și atenție pentru a înțelege actul și cuvintele lui Isus.

Organizatorii – Protopopiatul Greco-Catolic Beiuș și Asociația „Ave Miriam”, cu sprijinul Parohiei Beiuș - , au continuat prin acest moment misiunea apostolică a ucenicilor lui Isus, la îndemnul Mântuitorului: „Lăsați copiii și nu-i opriți să vină la Mine, că a unora ca aceștia este împărăția cerurilor.” (Mt. 19, 14)

Protopopiatul Greco-Catolic Beiuș

Zi de spiritualitate

Și în acest an am răspuns invitației la „Ziua de spiritualitate”, care s-a desfășurat duminică, 21 aprilie a.c., în Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea. Aici, noi, ca „Familie”, ne întâlnim în fiecare duminică de la ora 12.00 la „Liturghia copiilor”. Copiii noștri au crescut în Biserică, sub ochii noștri, unii dintre ei sunt deja adolescenți, dar vin în continuare alături de frații lor mai mici și de alți copii care ni se alătură, duminică de duminică să primească cuvântul Domnului!

Preoții care fac posibilă această liturghie sunt Pr. Traian Dobrată, Pr. Roman Eduard și Pr. Fiț Alexandru, care aduc Cuvântul Domnului „pe înțelesul” copiilor. La tradiționala reculegere din Postul Mare, „Familia Miezul Zilei” se adună laolaltă, ca o comunitate, pentru a-și hrăni sufletele și a-și întări credința în Dumnezeu.

După o Liturghie plină de învățături și rugăciune, ne bucurăm să ne reîntâlnim în jurul mesei pentru a împărtăși pâinea și prietenia într-un cadru cald și prietenos. În această zi specială de spiritualitate, copiii se bucură de activități adaptate vârstei lor și de momente de joc și învățare sub îndrumarea atentă a animatorilor de la *Oratoriul Maria Imaculata*.

În același timp, noi, adulții ne conectăm într-

un mod profund și autentic, la o meditație ghidată de preoții noștri împărtășind experiențe și râsete într-o atmosferă plină de căldură și bucurie. Tema expusă în această duminică a fost „Explicarea Sfintei Liturghii și participarea activă a poporului”!

Suntem profund recunoscători să facem parte din această minunată comunitate, să trăim frumusețea și profunzimea credinței în fiecare întâlnire la Sfânta Liturghie de la 12.00 împreună ca „Familie la Miezul Zilei”.

Haideți să împărțim împreună credința și să ne hrănim sufletele într-o comunitate vie și plină de viață pentru a putea învia mereu alături de cel care A ÎNVIAT!

Familia Miezul Zilei

Mărturia Preasfințitului Virgil Bercea la 25 de ani de la vizita Papei Ioan Paul al II-lea în România

„Iar tu, ... Simone, oarecând, ... întărește-i pe frații tăi” (Lc 22, 32)

Sunt cuvintele pe care Mântuitorul i le adresează lui Simon Petru la Cina cea de Taină, chiar după instituirea Euharistiei, iar eu doresc să le folosesc în acest context de aniversare a 25 de ani de la vizita a Sfântului Părinte, Papa Ioan Paul al II-lea în România (7-9 mai 1999).

În 1978 eram student și am aflat de la bunica, o țărancă din Ardeal extrem de înțeleaptă, care nu știa scrie, dar care asculta Radio Europa Liberă și știa tot ce se întâmplă în lume, am aflat că noul Papă ales vine din Polonia, se cheamă Ioan Paul al II-lea și că va fi instalat în 22 octombrie. În fiecare duminică în casa noastră, la țară, se asculta Sfânta Liturghie de la Vatican, mama pune o cruce pe radio și parcă eram în biserică. În acea duminică, emoțiile erau deosebite: urma să primim binecuvântarea noului Papă. Eram și noi un grup de credincioși din rezistență, pierduți în lume, dar mereu urmăriți de securitate, iar acea binecuvântare a venit peste noi pe undele radioului ca un balsam pentru a ne „întări”. Papa era unul care cunoștea comunismul, Papa cu adevărat ne va fi mereu aproape, Papa știe de Biserica Tăcerii, de Biserica Greco-Catolică din România. Radioul, ca mijloc modern de comunicare, ne-a oferit nouă, greco-catolicilor aflați în catacombele moderne create de sistemul comunist, posibilitatea de a fi mereu în legătură cu Roma, cu Sfântul Scaun, cu Papa, cu Biserica Catolică.

Nu am crezut atunci că vreodată voi ajunge să-l întâlnesc pe Sfântul Părinte. Era un vis, iar visul a devenit realitate în iunie 1990, când îl însoțeam la Roma pe Preasfințitul Todea. Eram inginer și preot, sfințit în clandestinitate, deja de 9 ani. Preasfințitul Alexandru i-a spus aceste lucruri Sfântului Părinte, Papa m-a bătut pe umăr, dar eu nu știu nimic ce mi-a spus pentru că era cea mai fericită zi din viața mea și eram prea emoționat. Când m-am trezit la realitate mi-am dat seama de un lucru – Petru, zilelor noastre m-a întărit – i-a spus Isus lui Simon Petru: „și tu, oarecând, întorcându-te întărește pe frații tăi” (Lc 22, 32).

Apoi l-am întâlnit adesea pe Sfântul Părinte și am început să înțeleg valoarea călătoriilor dânsului pe drumurile lumii pentru a se întâlni cu oamenii, dialogând în spirit ecumenic, intrând firesc în temple, moschei sau sinagogi și văzând mereu în celălalt un aproape, un frate pe care trebuia să-l „întărească” prin puterea și lucrarea harului Spiritului Sfânt, după îndemnul Domnului. Vorbind și răspunzând în numeroase limbi ale pământului, Papa a reeditat într-o manieră nouă taina Rusaliilor, dezvăluind că Biserica și Adevărul pe care îl întrupează reprezintă Limbajul universal prin excelență.

Polonez ca proveniență, venind dinspre ceea ce în concepția postmodernă a istoriei se numea periferie

a Europei, Suveranul Pontif ilustrează prin atitudinea sa rolul pe care în postmodernitate îl are spațiul marginal prin faptul că el nu mai este raportat la un centru director, ci direcționează el însuși prin bogăția sa viața spirituală, unicul centru al vieții rămânând Domnul pe care îl putem regăsi în oricare din spațiile mundane. Să ne amintim secvența biblică a întrebării: „Ce bine poate veni din Nazaret?”. Nazaretul, simbolic vorbind, este tot o periferie în care a înflorit întrupându-se Veste cea Bună, revelând istoriei umane că în fragilitatea, umilința și simplitatea „periferiei” se poate naște centrul și plinătatea sfințeniei. Ce bine poate veni de la Blaj? – Biserica Greco-Catolică prin cele trei coordonate ale ei: umilința și inocența credincioșilor, lanțurile – adică suferința și martiriul și speranța unei depline unități, o putem încadra în acest concept postmodern de periferie, iar Sfântul Părinte a înțeles în acest mod rolul și rostul Bisericii noastre tocmai în concertul umilinței, suferinței și speranței care creează premisele unității în pluralitate. (*Scrisoarea la 300 de ani de la Unire*) Ce bine poate veni din România? – darul punții dintre Orient și Occident!

7-9 mai 1999 – Vizita Sfântului Părinte în România: l-am așteptat la aeroport cu mare entuziasm pe Papa Ioan Paul al II-lea. Și am văzut coborând pe scara avionului un om bătrân: piciorul îl dureau și șchiopăta, mâna stângă îi tremura și se sprijinea pe un baston, vocea îi era obosită de ani dar Papa nu dorea să ascundă aceste lucruri. Venea în România un papă care evident purta crucea Bisericii, nu am primit un Papă conchistador, ci un om al lui Dumnezeu care simțea responsabilitatea pe care Domnul i-a pus-o pe umeri. În Catedrala „Sfântul Iosif” din București, Papa a întâlnit un alt om bătrân și bolnav: Cardinalul Todea, care petrecuse prin temnițele comuniste ani lungi și grei. Când Papa s-a aplecat să-l îmbrățișeze și să-l sărute, parcă era un alt Mântuitor care vroia să ștergă de pe fața cardinalului, de pe fața României lacrimile și durerea întregii suferințe îndurate în lungi ani de temniță și teroare. Nu

(continuare în pag. 19)

Sfânta Liturghie la Haieu – Băile „1 Mai”, în cadrul Sesiunii plenare a Conferinței Episcopilor Catolici din România

În a treia zi a Sesiunii plenare de primăvară a Conferinței Episcopilor Catolici din România, găzduită de Episcopia Romano-Catolică de Oradea în perioada 13-15 mai a.c., episcopii catolici din țara noastră au celebrat Sfânta Liturghie în rit bizantin în parohia greco-catolică Haieu – Băile „1 Mai” din imediata apropiere a Oradei, cu prilejul recente aniversări a 25 de ani de la vizita Sfântului Părinte Papa Ioan Paul al II-lea în România (7-9 mai 1999). Singura biserică din țară ridicată în cinstea acelei vizite istorice, biserica greco-catolică din Haieu – Băile „1 Mai” a trăit cu bucurie prilejul comuniunii tuturor păstorilor din România, reuniți la Oradea sub semnul speranței. La Sfânta Liturghie arhierască, animată de Corul „Schola Cantorum” al studenților teologi ai Seminarului Teologic Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi” din Oradea (dirijor: lect. univ. dr. Radu Mureșan) și transmisă în direct de Angelus TV România, Maria TV România și Radio Maria România, au participat deopotrivă numeroși preoți din Eparhia de Oradea și din țară, credincioși ai locului și oficialități locale ale Comunei Sânmartin. Sfânta Liturghie l-a avut la centru pe Preasfinția Sa Claudiu Pop, episcop greco-catolic de Cluj-Gherla, cu care au concelebrat toți preoții și episcopii prezenți.

Împlinindu-se totodată cinci ani de la vizita celui de-al doilea Suveran Pontif care a vizitat țara noastră, la finalul Sfintei Liturghii arhieresti din biserica greco-catolică din Haieu – Băile „1 Mai”, au fost **sfințite opt medalioane dedicate celor șapte Fericți Episcopi**

Eugen h

Români Greco-Catolici, martiri pentru Cristos în timpul regimului comunist – **Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu și Iuliu Hossu** – ridicați la cinstea altarelor de Papa Francisc pe Câmpia Libertății de la Blaj (2 iunie 2019), și Fericitului Vladimir Ghika.

La final, pr. Ștefan Madarasi, administrator parohial al parohiei greco-catolice din Haieu – Băile „1 Mai”, a mulțumit Înaltpreafințiilor lor și Preasfințiilor lor pentru acest moment deosebit trăit împreună, celor care au contribuit la buna-desfășurare a acestei minunate zile de mai, printre care pr. Mirel Damian, alături de soția dânsului, turiști, enoriași și bine-făcători, precum și domnului primar al comunei Sânmartin Cristian Laza, împreună cu ceilalți reprezentanți locali prezenți la eveniment!

Biroul de Presă EGCO

(urmare din pag. 18)

există rană pe care Papa Ioan Paul al II-lea să nu o fi deplâns în reculegere, în iertare și în iubire pentru a ne face să înțelegem că doar aceasta este „Calea”.

Pentru România, un Papă în suferință devenea cu adevărat credibil: nu mai exista nici o teamă că vine să cucerească teritorii sau să convertească la catolicism; în schimb, cu toții, ortodocși și catolici trăiau chemarea unității și simțeau că „Petrul zilelor noastre îi poate întări în credință pe frații săi”. Acest comportament spontan al omului bătrân și înțelept ne-a șocat, ne-a entuziasmat și ne-a convins că Papa reprezintă totuși un punct de unitate. Comportamentul senin a două persoane – Papa Ioan Paul al II-lea și Patriarhul Teoctist – în vârstă amândoi și liberi de veleități care-și dau sărutul

păcii a determinat lumea să strige cu convingere: unitate, unitate. Strigătul a pornit de la compactul grup de seminariști din Oradea, am aflat după aceea.

Eu sunt convins că Papa Ioan Paul al II-lea a jucat un mare rol, determinant, în căderea „cortinei de fier”, sunt convins că suferința sa de fiecare zi a oferit-o lui Dumnezeu pentru fiecare dintre noi, sunt convins că prin tot ceea ce dânsul a fost a reprezentat unitatea și capacitatea de a „întări pe frații săi”: astăzi este ridicat la cinstea altarelor, este sfânt.

Retrospectiv privind, cred că putem să-I mulțumim Domnului că la interferența dintre milenii ne-a dăruit un mare Papă, Sfântul Ioan Paul al II-lea.

+ Virgil BERCEA

Pe urmele Mântuitorului

În data de 19 aprilie 2024, grupul *Ziléos* din Parohia Greco-Catolică Arduș a avut bucuria unui moment de spiritualitate împreună cu tinerii și copiii din parohia Supur. Părintele Paroh Ovidiu Marița, alături de Părinte Protopop Marius Crișan, meditănd și rugându-se „Calea Crucii” în comunitate, au condus acest grup de tineri entuziaști pe drumul anevoios spre locul de răstignire al Mântuitorului.

Animăți de tinerețea și entuziasmul copiilor și tinerilor, împreună cu credincioșii din parohia Arduș, cu toții au petrecut momente de spiritualitate înălțătoare. După rugăciune a fost timp pentru a lua masa împreună și pentru a socializa. Mulțumim

Domnului pentru aceste momente înălțătoare!

Pr. Ovidu MARIȚA

Exerciții spirituale pentru elevi

„Rugați-vă neîncetat...” (1 Tes 5,17): a fost tema exercițiilor spirituale ale Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu” din Oradea din Postul Mare, care au avut loc luni, 22 aprilie a.c.. Acestea s-au desfășurat în patru locații diferite din oraș – Sanctuarul Eparhial „Adormirea Maicii Domnului”, parohia „Sfânta Treime” din cartierul Nufărul, parohia „Sfântul Gheorghe” (Biserica Seminarului) și parohia „Schimbarea la Față a Domnului” din Velența. Acestea au fost susținute de pr. Traian Dobrăță, pr. Pal Gabriel, pr. Buzalic Alexandru, respectiv pr. Ioan Crăciun, bucurându-se de participarea tuturor elevilor claselor de gimnaziu și liceu ale instituției de învățământ, împreună cu profesorii diriginți. La buna desfășurare a inițiativei au participat deopotrivă profesori de religie și îndrumători spirituali ai Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu”: Pr. Dobrăță Traian, Pr. Mârșu Remus, prof. Pr. Fiț Alexandru, prof. Sr. Bot Ana, prof. Pr. Duma Ovidiu, prof. Demian Adrian-George. Împreună cu adolescenții și tinerii participanți a fost și echipa *Ziléos* Oradea, care a animat pauzele de reculegere cu cântece și jocuri specifice.

Ziua de reculegere spirituală a început în fiecare locație cu participarea elevilor la Sfânta Liturghie.

În acest An dedicat Rugăciunii, premegător Jubileului din 2025, elevii au avut prilejul să mediteze la citatul biblic din Scrisoarea către Tesaloniceni care a fost în centrul meditațiilor susținute de preoții predicatori.

În cadrul exercițiilor spirituale, elevii au avut de asemenea ocazia să discute pe marginea meditației ascultate și să adreseze întrebări predicatorilor legate de modul în care își trăiesc credința adolescenți sau tineri, astăzi. Ziua de reculegere s-a încheiat cu prânzul servit împreună de toți participanții, întorcându-se acasă pregătiți sufletește pentru sărbătorile pascale pe care le vor petrece curând împreună cu cei dragi!

Biroul de Presă EGCO

Zi de sărbătoare în Parohia Greco-Catolică de limbă maghiară

Duminică, 12 mai a. c., a fost o zi specială de sărbătoare în parohia greco-catolică de limbă maghiară din Carei. Dat fiind faptul că această comunitate a adoptat calendarul gregorian îndreptat, parohia și-a sărbătorit hramul prilejuit de praznicul Înălțării Domnului care, potrivit calendarului gregorian, a fost recurent anul acesta pe 9 mai 2024. Sfânta Liturghie a fost celebrată de preotul paroh Cristian Vadaș, alături de pr. Protopop de Carei Lucian Cociorva, invitat la sărbătoare, și diaconul Nagy Csongor.

La sfârșitul Sfintei Liturghii, pr. Paroh a înmănat o diplomă de recunoștință primarului municipiului Carei, domnul Eugen Kovacs, pentru susținerea și spri-

jinul acordat de acesta pe parcursul procesului de renovare a bisericii. Evenimentul s-a încheiat cu mirungerea credincioșilor, urmată de o agapă în curtea parohiei, cu participarea tuturor celor prezenți.

Protopopiatul greco-catolic Carei